

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кочмар Д. А.

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
ORCID ID: 0000-0002-2896-1546

У статті визначено й теоретично обґрунтовано ключові підходи до викладання іноземної мови професійно-комунікативної спрямованості в закладах вищої освіти. З'ясовано, що формування професійної іноземної комунікативної компетентності є одним із провідних завдань педагогіки вищої школи, базується на вимогах сучасної науки й викликах ринку праці. Досліджено особливості інтерпретації цього поняття в контексті Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, вітчизняної педагогічної думки й сучасної системи компетентностей фахівця. Охарактеризовано основні компоненти іноземної професійної комунікативної компетентності: лінгвістичний, соціальний, комунікативний, визначено їх роль для ефективної міжособистісної, академічної та професійної взаємодії іноземною мовою. З'ясовано, що професійна іноземна комунікативна компетентність – це інтегрована система засвоєних під час навчання знань, умінь, навичок і професійних якостей, яка забезпечує здатність здобувача освіти ефективно здійснювати усну й письмову міжособистісну, фахову та міжкультурну комунікацію іноземною мовою, застосовувати термінологію спеціальності, критично інтерпретувати професійну інформацію й адаптуватися до специфіки іноземного академічного та професійного середовища. Розглянуто мету й завдання навчальної дисципліни «Іноземна мова професійно-комунікативної спрямованості». Проаналізовано три основні науково обґрунтовані підходи до вивчення іноземної мови професійно-комунікативної спрямованості: компетентнісний, інтегрований і комунікативний. Досліджено сутність компетентнісного підходу, який забезпечує здобувачам системний розвиток фахових умінь, залучення до актуальних освітніх технологій, орієнтацію на практичне використання іноземної мови в професійних та академічних ситуаціях. Охарактеризовано інтегрований підхід, що передбачає поєднання міждисциплінарних зв'язків, активне впровадження мультисенсорного навчання, проєктної діяльності, інформаційних технологій і різних форм міжособистісної співпраці. Висвітлено ключові особливості комунікативного підходу, спрямованого на розвиток умінь вести діалог, брати участь у групових і парних роботах, аналізувати автентичні матеріали й розвивати контекстуально орієнтовану мовленнєву компетентність.

Ключові слова: професійна іноземна комунікативна компетентність, компетентнісний підхід, комунікативний підхід, інтегрований підхід, здобувачі вищої освіти, іноземна мова за професійним спрямуванням.

Kochmar D. A. Modern approaches to teaching professionally-oriented foreign language communication in higher education institutions

The key approaches to teaching a foreign language for professional and communicative purposes in institutions of higher education have been defined and theoretically substantiated. It has been established that the formation of professional foreign language communicative competence is one of the leading tasks of higher education pedagogy, grounded in the requirements of contemporary science and the challenges of the labor market. The peculiarities of interpreting this concept in the context of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), national pedagogical thought, and the modern competence-based system of a specialist have been examined. The main components of professional foreign language communicative competence have been characterized – linguistic, social, and communicative – and their role in effective interpersonal, academic, and professional interaction in a foreign language has been determined. It has been found that professional foreign language communicative competence is

an integrated system of knowledge, skills, abilities, and professional qualities acquired during training, which ensures the ability to effectively conduct oral and written interpersonal, professional, and intercultural communication in a foreign language, apply professional terminology, critically interpret professional information, and adapt to the specifics of foreign-language academic and professional environments. The aim and objectives of the course "Foreign Language for Professional and Communicative Purposes" have been outlined. Three main scientifically grounded approaches to the study of a foreign language for professional and communicative purposes have been analyzed: the competence-based, integrated, and communicative approaches. The essence of the competence-based approach has been studied, which ensures systematic development of professional skills among students, engagement with relevant educational technologies, and a focus on the practical use of a foreign language in professional and academic situations. The integrated approach has been described, which involves the combination of interdisciplinary links, active implementation of multisensory learning, project-based activities, information technologies, and various forms of interpersonal cooperation. Key features of the communicative approach have been highlighted, aimed at developing skills in conducting dialogue, participating in group and pair work, analyzing authentic materials, and fostering contextually oriented speech competence.

Keywords: professional foreign language communicative competence, competence-based approach, communicative approach, integrated approach, higher education students, English for specific purposes.

Вступ. У сучасних умовах глобалізації знань і зростання конкуренції на світовому ринку праці формування професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців набуває особливої актуальності. Володіння іноземною мовою в професійному контексті відкриває широкі можливості для кар'єрного зростання, забезпечує доступ до міжнародного досвіду та сприяє ефективній інтеграції в багатокультурне академічне та професійне середовище. Система вищої освіти висуває нові вимоги до здобувачів, які повинні опановувати сучасні підходи до міжкультурної комунікації, упроваджувати інноваційні практики й знаходити спільну мову з фахівцями різних країн.

Теорією та методикою викладання іноземної мови за професійним спрямуванням займалися такі науковці, як Т. Борова, Н. Бутковська, І. Дробіт, Д. Дземешкевич, Т. Гарбуза, Р. Гришкова, О. Калашник, І. Лазаренко, Л. Наумейко, О. Покатілова, Т. Рибак, Н. Скіба, О. Соляненко, Т. Щеголева й інші. Сучасні підходи до методики викладання англійської мови в закладах вищої освіти висвітлювали в працях О. Альошина, Б. Коломієць, О. Карпова, М. Кушніров, О. Матвійас, С. Ніколаєва, Ю. Полікарпова, В. Редько, С. Сошенко, О. Тарнопольський, Л. Дудікова й інші. Однак, попри значну кількість наукових праць, окреслена проблема потребує подальшого теоретичного осмислення та практичного вивчення в умовах сучасної вищої школи.

Мета статті – проаналізувати сутність і зміст сучасних підходів до викладання іноземної мови професійно-комунікативної спрямованості в закладах вищої освіти, схарактеризувати їх роль у формуванні іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Методи та методики дослідження. У процесі дослідження використано комплекс методів, а саме: теоретичні – аналіз і систематизація науково-методичних джерел, що дали змогу обґрунтувати концептуальні підходи до викладання іноземної мови професійно-комунікативної спрямованості в закладах вищої освіти; порівняльно-педагогічний аналіз і синтез, дедукція й індукція, класифікація й узагальнення – з метою уточнення сутності поняття «професійна іншомовна комунікативна компетентність» і виокремлення сучасних педагогічних підходів до її формування.

Результати. У сучасній науковій літературі проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців є основною метою й результатом вищої освіти. Професійна компетентність трактується як здатність особистості успішно діяти в професійній сфері на основі поєднання набутого досвіду, системи знань і вмінь, необхідних для розв'язання спеціалізованих завдань.

Особливої уваги в аналізі наукових джерел набуло питання іншомовної комунікативної компетентності, що розглядається як невіддільний складник професійної підготовки. Відповідно до Загальноєвропейських рекомен-

дацій з мовної освіти: вивчення, викладання та оцінювання, ця компетентність є ключовою системоутворювальною характеристикою сучасного фахівця, що визначає його здатність ефективно взаємодіяти в багатокультурному середовищі. Використання мови й пов'язані з нею дії розглядаються як результат розвитку низки компетентностей, серед яких особливе місце належить іншомовній комунікативній компетентності [6].

План дій щодо створення єдиного європейського індикатора провідних компетентностей (The European Indicator of Language Competence) деталізує структуру іншомовної компетентності через три основні компоненти:

- лінгвістичну компетентність, що визначає засвоєння знань про функціонування іноземної мови, їх активне застосування в мовленнєвій діяльності;
- соціальну компетентність, яка включає соціокультурний, соціолінгвістичний і професійний аспекти, забезпечує зростання культурної обізнаності й розуміння особливостей спілкування в професійному й міжкультурному контексті;
- комунікативну компетентність, що означає володіння правилами міжмовної взаємодії та здатність до ефективного використання мовних засобів у процесі комунікації [17].

У працях сучасних українських дослідників формування професійної іншомовної комунікативної компетентності розглядається як обов'язкова умова професійної освітньої підготовки. Під цим поняттям розуміють цілісну інтеграцію знань, умінь, навичок і певних особистісних якостей, які дають змогу здійснювати продуктивну міжособистісну та професійну комунікацію іноземною мовою [1; 8, с. 72]. Для професійного спілкування визначальним є рівень володіння терміносистемою, фаховою лексикою й розумінням специфіки професійних процесів.

Дослідження З. Соломко свідчать, що формування відповідної компетентності відбувається шляхом послідовного тренування й практики, інтеграції спеціальної та мовної підготовки, а головним освітнім ресурсом слугує організація спільної діяльності студентів і викладачів у процесі засвоєння навчальних матеріалів [15, с. 139]. Окремо варто згадати

праці О. Волошиної, яка підкреслює, що іншомовна професійна компетентність відкриває шляхи до роботи з оригінальною літературою, формування навичок діалогічного мовлення, перекладу професійних текстів і ведення ділового листування [3, с. 209].

Д. Миронець указує на те, що ключем до формування професійної іншомовної компетентності є розвиток фахового мовлення на основі предметних знань і ретельно підбраного навчального матеріалу [9, с. 74]. Під поняттям «професійна іншомовна комунікативна компетентність» М. Подоляк розуміє сукупність сформованих у процесі навчання знань, умінь, навичок і досвіду з іншомовних і спеціальних компонентів, призначених для ефективної вузькопрофесійної, міжособистісної й міжкультурної комунікації. Результатом якісного формування цієї компетентності є здатність фахівця вміло, ефективно й доцільно застосовувати знання іноземної мови в професійному спілкуванні [12, с. 40].

На нашу думку, професійна іншомовна комунікативна компетентність здобувача вищої освіти – це інтегрована система засвоєних у процесі навчання знань, умінь, навичок і професійних якостей, яка забезпечує здатність ефективно здійснювати усну й письмову міжособистісну, фахову та міжкультурну комунікацію іноземною мовою, використовувати фахову термінологію, критично сприймати, аналізувати й інтерпретувати професійну інформацію, а також адаптуватися до іншомовного академічного та професійного середовища.

У формуванні професійної іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти важливу роль відіграє навчальна дисципліна «Іноземна мова професійно-комунікативної спрямованості». Метою її вивчення є розвиток у здобувачів вищої освіти комунікативної компетентності для усного й письмового професійного та наукового спілкування, уміння використовувати іноземну мову в різних професійних ситуаціях, оперувати фаховою лексикою та розширювати мовно-культурний світогляд.

Основними завданнями цієї дисципліни є такі:

- розвиток навичок усного й письмового професійно-академічного спілкування;

- формування здатності до сприймання, аналізу, інтерпретації й оцінювання фахової інформації іноземною мовою;

- опановування лексико-граматичними структурами, фаховою термінологією, соціокультурними знаннями;

- набуття навичок перекладу й ділового листування іноземною мовою;

- формування здатності брати участь в академічному діалозі та використовувати іншомовні джерела в професійній діяльності й наукових дослідженнях [14; 16].

Аналіз наукових і методичних джерел свідчить про існування трьох ключових підходів до викладання дисципліни «Іноземна мова професійно-комунікативної спрямованості» в закладах вищої освіти: компетентнісного, інтегрованого та комунікативного. Кожен із підходів має власні концептуальні основи, методичні стратегії та практичні результати.

О. Савченко підкреслює, що базова тенденція сучасної мовної підготовки полягає в спрямованості навчального процесу на забезпечення здатності студентів оперувати фаховою інформацією іноземною мовою як у письмовому, так і в усному видах комунікації [13, с. 222–223]. Автор позиціює формування вмінь сприйняття складної професійної інформації з мінімально адаптованих джерел як одну з центральних умов відповідності освітнього процесу реаліям академічного й професійного середовища. Дослідник наголошує на важливості диференційованого темпового розподілу навчального матеріалу й інтеграції різних каналів мовної діяльності (зорового та слухового), що поступово поєднуються в освітньому процесі. Значний акцент під час реалізації цього підходу має бути здійснено на розвитку навичок публічного академічного мовлення, самостійності, креативності студентів, а також інтеграції міждисциплінарних знань і формуванні навичок самоосвіти. Крім того, компетентнісний підхід передбачає активне залучення здобувачів освіти до освітнього процесу через упровадження інтерактивних методів навчання, орієнтованих на партнерську взаємодію, розвиток аналітичного мислення, командної роботи [13, с. 222–223].

Формування іншомовної професійної комунікативної компетентності на основі цього

підходу вимагає врахування специфічних вимог та умов майбутньої професійної діяльності, а також міжкафедральної співпраці для узгодження тематики занять. Особливу роль у цьому аспекті відіграє вибір комунікативних ситуацій, які визначають як зміст програм, так і методологію викладання й оцінювання [11].

Інтегрований підхід дає змогу розглядати іноземну мову як навчальну дисципліну, що поєднує знання з різних галузей, стимулює розвиток міждисциплінарної взаємодії та міжкультурної компетентності. У цьому підході акцентується на використанні міжпредметних зв'язків (наприклад, іноземна мова й інформатика), що дає змогу впроваджувати мультимедійні засоби, індивідуалізувати та диференціювати навчання, розвивати навички самостійної роботи [5, с. 146–148].

Значну увагу під час реалізації цього підходу має бути приділено розробленню алгоритмів організації інтегрованих занять, що включають підготовчу роботу, проєктну діяльність, визначення системи оцінювання й упровадження наставництва. Особливість цього підходу – залучення всіх каналів сприймання інформації (мультисенсорне навчання), практичне занурення в контекст іншомовної культури, виконання завдань, що імітують автентичні професійні ситуації. Дослідники також наголошують на застосуванні варіативних форм взаємодії (парна, групова робота), використанні автентичних матеріалів, рольових ігор, дебатів, дискусій, інтерактивних вправ (quick writing) тощо [10].

Важливим є те, що в межах такого підходу здійснюється поступовий перехід від мікродіяльності (засвоєння лексики, граматики, розуміння тексту) до макродіяльності (вільне мовлення, дискусії, презентації), що сприяє цілісному розвитку системи навичок іншомовної комунікації [10].

Комунікативний підхід у викладанні іноземної мови ґрунтується передусім на формуванні практичної комунікативної компетентності, що забезпечує застосування мовних умінь у різних видах професійної діяльності [2]. Основна мета цього підходу полягає в розвитку діалогічного, спонтанного, контекстуального мовлення, необхідного для ефективного міжкультурного спілкування в професійному середовищі.

Межі цього підходу визначає акцент на ситуативності, мовленнєво-мисленнєвій активності, новизні, індивідуалізації та діалозі культур. Мовленнєва діяльність організовується через моделювання автентичних професійних ситуацій, парну й групову роботу, використання автентичних матеріалів, рольові ігри, обговорення, комунікативні завдання та вправи, що імітують реальні ситуації [7].

Комунікативний підхід передбачає домінування функціонального й ситуативного критеріїв у відборі навчального матеріалу, перевагу інтеграції чотирьох видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письмо), інтуїтивне, через практику, засвоєння граматики. Особлива увага приділяється індивідуалізації навчального процесу: урахуються особистий досвід, навчальні стратегії, когнітивні стилі студентів; навчання орієнтоване на їхні потреби й культурні особливості. Для ефективності цього підходу потрібна цілісна інтеграція граматичних і комунікативних принципів [4].

Висновки. Аналіз наукових джерел дає змогу дійти висновку, що формування професійної іншомовної комунікативної компетентності є важливим складником сучасної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Як свідчить досвід сучасної педагогічної теорії й практики, ефективна реалізація цього завдання можлива лише за умови ціліс-

ного, науково обґрунтованого поєднання компетентнісного, інтегрованого й комунікативного підходів.

Компетентнісний підхід зорієнтований на системне формування здатності здобувачів освіти до професійної іншомовної діяльності в реальних умовах, урахування особливостей майбутньої спеціальності, залучення інноваційних і партнерських форм взаємодії. Інтегрований підхід дає змогу об'єднати лінгвістичні, професійні й соціокультурні компоненти освіти, сприяє розвитку міждисциплінарної взаємодії, мотивації до самонавчання, комплексності й гнучкості знань. Комунікативний підхід забезпечує актуальність, глибину й автентичність мовленнєвої практики, дає змогу максимально індивідуалізувати навчання, створити умови для формування в студентів реальної готовності до професійного й міжкультурного спілкування.

Результативність іншомовної освіти у ЗВО значною мірою залежить від інтеграції трьох провідних стратегій, їх гнучкого застосування відповідно до специфіки фаху, потреб і потенціалу здобувачів освіти. Саме синергетичне поєднання компетентнісного, інтегрованого й комунікативного підходів є запорукою якісної підготовки конкурентоспроможного фахівця, здатного до ефективної професійної та міжкультурної взаємодії в сучасному глобалізованому суспільстві.

Список використаних джерел

1. Андрейко Я. В. Іншомовна професійна комунікативна компетенція. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 63. С. 238–241.
2. Білошицька Т. Ю. Комунікативний підхід у навчанні іноземної мови студентів спеціальності «Туризм і рекреація». 2025. С. 470–473. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/43768/1/1.pdf> (дата звернення: 28.07.2025).
3. Волошина О. В. Іншомовна комунікативна компетентність студентів-аграріїв у незалежній Україні. *Сільське господарство та лісівництво. Серія «Психолого-педагогічні проблеми аграрної освіти»*. 2017. № 6. Т. 2. С. 204–212.
4. Глотова В. Комунікативний метод викладання англійської мови: перспективи розвитку. *Studia methodologica*. 2016. № 42. С. 93–97.
5. Горбань О. Д., Письменна І. І., Щербицька В. В. Інтегрований підхід до вивчення іноземної мови у ЗВО. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2020. № 1. С. 144–150.
6. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
7. Коваль І. В. Комунікативний підхід у навчанні спілкування іноземною мовою: психологічний аспект. 2017. URL: <https://surl.li/garpih> (дата звернення: 28.07.2025).
8. Ковальчук І. С. Формування професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих військових навчальних закладах : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2018. 142 с.

9. Миронець Д. К. Зміст формування іншомовної комунікативної компетентності особистості в сучасних умовах. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 6. С. 73–76.
10. Морська Н. О. Інтегрований підхід до викладання іноземної мови. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2001. С. 18–20.
11. Панасюк Ю. Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філологічні науки. Мовознавство»*. 2015. № 3. С. 196–202.
12. Подоляк М. В. Аналіз поняття іншомовна професійна комунікативна компетентність у вітчизняному та зарубіжному науковому просторі. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С. 36–44. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.6> (дата звернення: 28.07.2025).
13. Савченко О. В. Компетентнісний підхід у викладанні іноземних мов та складові професійно-комунікативної компетентності. *Наукові записки Тавричного національного університету імені В. І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020. Т. 2. № 2. С. 218–224. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-2/38> (дата звернення: 28.07.2025).
14. Силабус навчальної дисципліни «Іноземна мова професійно-комунікативної спрямованості» / *Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука*. URL: <https://surl.li/omwwmy> (дата звернення: 28.07.2025).
15. Соломко З. К. Рецептивна лексична компетентність у складі фахової іншомовної комунікативної компетентності. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2018. Вип. 60. Т. 2. С. 137–141.
16. Убейволк О. О., Юдіна О. В., Вязова М. В., Шмелькова Г. М. Іноземна мова професійно-комунікативної спрямованості : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Готельно-ресторанна справа» освітньо-професійної програми «Готельно-ресторанна справа». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 84 с.
17. The European Indicator of Language Competence | EUR-Lex. *EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language*. URL: <https://surl.li/ieghov> (date of access: 28.07.2025).

References

1. Andreiko, Ya. V. (2018). Inshomovna profesiina komunikativna kompetentsiia [Foreign language professional communicative competence]. *Pedahohichni nauky – Pedagogical Sciences*, (63), 238–241 [in Ukrainian].
2. Biloshytska, T. Yu. (2025). Komunikativnyi pidkhid u navchanni inozemnoi movy studentiv spetsialnosti «Turyzm i rekreatsiia» [Communicative approach in teaching foreign language to tourism and recreation students]. Retrieved July 28, 2025, from: <http://eprints.zu.edu.ua/43768/1/1.pdf> [in Ukrainian].
3. Voloshyna, O. V. (2017). Inshomovna komunikativna kompetentnist studentiv-ahraryiv u nezalezhnii Ukraini [Foreign language communicative competence of agricultural students in independent Ukraine]. *Sil's'ke hospodarstvo ta lisivnytstvo. Seriya: Psykholoho-pedahohichni problemy ahrarnoi osvity – Agriculture and Forestry. Series: Psychological and Pedagogical Issues of Agricultural Education*, 6 (2), 204–212 [in Ukrainian].
4. Hlotova, V. (2016). Komunikativnyi metod vykladannia anhliiskoi movy: perspektyvy rozvytku [Communicative method of English teaching: development prospects]. *Studia Methodologica*, (42), 93–97 [in Ukrainian].
5. Horban, O. D., Pysmenna, I. I., & Shcherbytska, V. V. (2020). Intehrovanyi pidkhid do vyvchennia inozemnoi movy u ZVO [Integrated approach to foreign language learning in HEIs]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya: Pedahohika i psykholohiia – Bulletin of Alfred Nobel University. Series: Pedagogy and Psychology*, (1), 144–150 [in Ukrainian].
6. Zahal'noievropeiski rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment]. (2003). Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
7. Koval, I. V. (2017). Komunikativnyi pidkhid u navchanni spilkuвання inozemnoiu movoiu: psykholohichni aspekt [Communicative approach in foreign language communication training: Psychological aspect]. Retrieved July 28, 2025, from: <https://surl.li/gapcih> [in Ukrainian].
8. Kovalchuk, I. S. (2018). Formuvannia profesiino-komunikativnoi kompetentnosti maibutnikh ofitseriv u protsesi vyvchennia humanitarnykh dystsyplin u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh: Dys. dokt. ped. nauk: 13.00.04 [Formation of professional communicative competence of future officers in humanities studies at military universities: Doctoral dissertation]. Zhytomyr [in Ukrainian].
9. Myronets, D. K. (2018). Zmist formuvannia inshomovnoi komunikativnoi kompetentnosti osobystosti v suchasnykh umovakh [The essence of developing an individual's foreign language communicative competence in modern conditions]. *Imidzh suchasnoho pedahoha – Image of the Modern Teacher*, (6), 73–76 [in Ukrainian].

10. Morska, N. O. (2001). Intehrovanyi pidkhid do vykladannia inozemnoi movy [Integrated approach to teaching a foreign language]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politehnika»*, 18–20 [in Ukrainian].
11. Panasiuk, Yu. (2015). Kompetentnisnyi pidkhid u vykladanni inozemnoi movy [Competence-based approach in foreign language teaching]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Filolohichni nauky. Movoznavstvo*, (3), 196–202 [in Ukrainian].
12. Podoliak, M. V. (2023). Analiz poniattia inshomovna profesiina komunikatyvna kompetentnist u vitchyznianomu ta zarubizhnomu naukovomu prostori [Analysis of the concept of foreign language professional communicative competence in Ukrainian and international academic discourse]. *Akademichni studii. Seriiia «Pedahohika» – Academic Studies. Pedagogy Series*, (4), 36–44. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.6> [in Ukrainian].
13. Savchenko, O. V. (2020). Kompetentnisnyi pidkhid u vykladanni inozemnykh mov ta skladovi profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti [Competence-based approach in foreign language teaching and components of professional communicative competence]. *Naukovi zapysky Tavrichnoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriiia: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii – Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Social Communications*, 2 (2), 218–224. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.2-2/38> [in Ukrainian].
14. Sylabus navchalnoi dystsypliny «Inozemna mova profesiino-komunikatyvnoi spriamovanosti» [Syllabus of the course «Foreign Language for Professional and Communicative Purposes»]. (n.d.). Mizhnarodnyi ekonomiko-humanitarnyi universytet imeni akademika Stepana Demianchuka. Retrieved July 28, 2025, from: <https://surl.li/omwwmy> [in Ukrainian].
15. Solomko, Z. K. (2018). Retseptyvna leksychna kompetentnist u skladi fakhovoi inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti [Receptive lexical competence as part of professional foreign language communicative competence]. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. Seriiia 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, (60/2), 137–141. [in Ukrainian].
16. Ubeřvolk, O. O., Yudina, O. V., Viazova, M. V., & Shmelkova, H. M. (2023). Inozemna mova profesiino-komunikatyvnoi spriamovanosti: Navchalnyi posibnyk dlia studentiv spetsialnosti «Hotelno-restoranna sprava» [Foreign language for professional communication: A textbook for students of «Hotel and Restaurant Business»]. Zaporizhzhia: Zaporizkyi natsionalnyi universytet [in Ukrainian].
17. The European Indicator of Language Competence. (n.d.). *EUR-Lex – Access to European Union Law*. Retrieved July 28, 2025, from: <https://surl.li/ieghov> [in English].

Надійшла 04.08.2025

Прийнята 15.09.2025

Опублікована 15.10.2025